

Söylədiklərim... yazdıqlarım...

Sən bunları duya bilirsənmi?..

Günlərin sırası uzandıqca ötən zamanın arxasında bir az kövrək, bir az da həsrətlə baxıram. Ona görə ki, o günlər ömür payımdan qopub gedir, üstəlik də çin olmayan yuxularımı, gerçəkləşməyən arzularımı, illah da ki, sənə çatmayan əlimi havada qoyur. Bilmirəm, bu, sınaqdı, yoxsa bəxtimə yazılmış cəza. Hər nədirsə təkcə ağrı deyil, təkcə ümitsizlik deyil, həm də mənim üçün içimdə bir sonda. Elə bir son ki, ordan əvvələ qayıtmaq mümkün deyil. Bəlkə də mümkün olar. Amma sən əlimdən tutmursan, sən səsimə səs vermirsən, sən elə sən olaraq çəkilib durursan kənardadır. Lap dan ulduzu kimi. Mən də baxıram. Yalnız baxıram və nə isitmirsən məni, nə də...

Bir nostalji hiss var. O hiss bir anda, bir gündə formalaşmış, zaman-zaman, damla-damla, qətrə-qətrə toplanır, sonra da tumurcuq kimi çiçək açır. Nə yazıq ki, o çiçəyi özündən başqa heç kim görmür, o çiçəkdən kimsənin xəbəri olmur. Və mən də o görünməyən, bilinməyən çiçəyin ətrini heç kimə danışmaq, piçildəməklə göstərə bilmirəm. Axı göz görəndə daha inandırıcı olur. Neyləyim ki, mənim hislərimin açmış çiçəyi elə gözümdənin içində, ürəyimin hənir, işıq və əl çatmayan yerində saralı. Mən bunların bitməsinə, başa çatmasına və yaxud bir də olmamasına... Yəni, bu cür fikirləri ağılın ucuna da gətirmirəm. Bilirəm ki, olmuşlardan olacaqlara gedən yol həmişə yüklü olub kədər, qəmlə, həsrətlə. Bu yolu qət etmək, bu yolun yolçusu olmaq mənə bir daxili ehtiyacdır, ürəyin, ruhun tələbatıdır, hökmüdü. Yəqin siz də etiraf edərsiniz ki, insan nə vaxt ki, özünə, ürəyinə, hisslərinə dostluq, yoldaşlıq, sirdaşlıq edir, onda iç dünyası ilə çöl dünyası bir harmoniya yaradır, bir təmas qurur. O harmoniya da ümidləndirir, inamı artırır.

Mən bu sözləri diktə edərkən elə öz-özümə ürəyimdə də deyirəm ki, kaş bu istəklərim gerçəkləşərdi, kaş düşündüklərim, xəyal etdiklərim reallıqlardı. Amma...

*Damarına su qaçıbdı kədərini,
Gizlin-gizlin kirpik vurur, oyanır...
Bəlli olur - özü seçib qədərini -
Yanaqları sarı rəngə boyanır...*

*Düyük düşüb yaxasında qolları,
"Ah"-larıyla bağrın yarib daşın da!..
Sağa-sola belə ölçsə yolları -
Çatlayacaq çanağı öz başında!..*

*Vərəqləyib bu həyatın hər üzün
Ancaq ona do gəlibdi, təklilik do...
Göründükcə bitməyən bu vər uzun -
Qınaq yeri olub sonda yenə ol!..*

*Ayamalar, pıçhapıçlar leysandı -
Xoş sözünü deyənsə yox hələ ki...
Quru canı məhəbbətə ehsandı -
Başqa nə var götürəsi ələ ki?!.*

Könül piçiltim olan bu misralarla mən təkrar sözümdən əvvəlində qayıdırəm. Demək istəyirəm ki, bu yaşamın, daha doğrusu, mənim özəl dünyamın öz səhnəsini əslində sən yaradırsan, sən ipə-sapa düzürsən, sən nizamlayırsan və sən də bu qurduğum tamaşaya kənardan dayanıb baxırsan. Düşünürsən ki, mən ya Məcnunun, ya Kərəmin, ya Fərhadın, ya da Şekspirin qəhrəmanı olan Romeonun rolunu oynayacam. Onların sevgi həyatını sən quruluşunu verdiyin tamaşada

oynayacam... Yox, əzizim, burda bir az tələsmisən. Mən həyat səhnəsində bəxtimin, qədrimin, alın yazımın, talehimin yazdığı bir sevgi adamı ömrünü yaşayıram. Yəni rol oynamıram, yaşayıram. Bu yaşam da sənə üstünə pərdə çəkdiyən duyğularından, baxışından, yerləşindən, duruşundan, səsinə, saç düzümündən, lap elə böyük bir sayqı ilə baxdığım, öpməyə can atdığım barmaqlarından qidalanır. İndi özün fikirləş, bu boyda özəlliyi olan bir sevginin pərvanəsi olmaq nə deməkdir və pərvanəsi olduğum sevginin həyatda təcəssümünü ürəyimlə, ruhumla hiss etməyim hansı anlamı verir. Təbii ki, sənə. Yəni mən sevgimi yaşayıram. Sən onun yanından keçib gedirsən özün-özünü məcbur edərək. Amma fikrin də, nəzərlərin də, hətta ürək çırpıntılarının da o sevgi ilə birlikdədir. Bunu duymaq üçün böyük kitablar oxuyub, dünya elmini öyrənmək lazımdır. Çünki o kitabı hər kəs özü yazıb, özü də oxuyur, elə sən də. Burda bir nüans var, o da sənə və mənim ayrı-ayrılıqda yazdığımız kitabların mövzusunun eyniliyi, qəhrəmanın eyniliyi, yaşantıların eyniliyi, fərqi isə birimizin hər şeyə can ata, digərimizin isə hər şeyi olduğu kimi pünhan saxlamaq istəyidi.

Başla düşürəm, sən sevginin gücündən yayınmaq istəyirsən. Çünki buna könül açdıqca, onu özünə yaxın buraxdıqca özün də bilmədən çevrilirsən o sevginin yaxşı mənadada əsirinə. Bax, budur səni uzağa çəkən, uzağa aparın. Elə ona görə də mən hərdən sığındığım söz dünyasından sənə doğru baxanda ürəyimdən gəlib keçir ki, bütün səsimlə hamıya bəyan edim.

*Uçur bir təyyarə başımın üstə
İşığı ruhumu süsləyir yaman...
Göyün o üzündən həzin bir bəstə -
Məni bu görüştə səsləyir yaman...*

*Dönüb pərvanəyə çırpılır oda
Özünü bu anlar tutammır o da!
Allah, sığındığım bu sevgi oda -
Kövrək xətirələr bəsləyir yaman!*

*Bir kimsə görünür tay ondan yaxın
Sevinən ürəyin halına baxın!..
Halal mükafatı olan bu çağın -
Ürəyim, gizlincə dəstləyir yaman...*

*... Sevgi göydən gəlir, ümid qol açır
Sərhəddi keçməyə Allah yol açır!
Limana, havalı bir adam qaçır -
Cinlənmiş həsrət də əsnəyir yaman...*

İnanmıram ki, kiməsə zamanı saxlamaq nəşib olub və yaxud olacaq. Amma ötən zamanın ovqatını, xoş anlarını yenidən yaşamaq isə mümkündür.

Onun üçün qarşılıqlı addım atmaq, bir-birinin səsinin, sözünün yanında olmaq əsas şərtidir. Məhz bu fakt insana itirdiyi zamanın az da olsa "qisasını almaq", onu olduğu ovqatın içində yenidən yaşamaq imkanı verir. Bu addımı atanlar mənə görə sevgini ən böyük güc, ən böyük sərvət və nəhayət, ən uca şərəf sayır. Tarix də, ədəbiyyat da, elə içərisində olduğumuz günlər də göstərir ki, kimin qəlbində, kimin ruhunda dağa, daşa, ota, çiçəyə, ağaca, yerə, göyə, bir sözlə, bütün canlı və cansızlara sevgi varsa, onlar heç vaxt diz çökmürlər, sınırlar. Ona görə ki, onlarla birlikdə sevgi olur. Bu da güc deməkdir, güvən də

məkdir. Təbii ki, gücün olanın da addımları qətiyyətli, sözü, səsi kəsərli, məramı aydın olur.

Sözümün bu yerində həm də qışın addım səslərinin eşidildiyi bu zaman kəsiyində mənə elə gəldi ki, dediklərimi eşitmirsən, yazdıqlarımı oxumursan. Bilmirəm, niyə belə düşündüm. Ola bilsin ki, ya çox deyib çox yazıram, o səni artıq "cana yığıb", bezdirib, ya da dediyimin, yazdığımın sənə üçün əhəmiyyəti sıfırdan aşağıdır. Bax, bu düşüncəm sənə münəccimlik kimi gəlməsin və demə ki, haqqına girirəm, əvəzindən danışırım. Əsla! Sadəcə olaraq hisslərin, duyğuların bu oyaq vaxtında mən az qala yarpaq xışiltısını da, qopub düşən ləçəyin səsinə də hardasa özümə qarşı bir ehtiras kimi qəbul edirəm. Ona görə dayanıram, təkrar-təkrar düşüncəm və sən sözün, yazının daha yaxşı formasını tapıb onun içərisində fikirlərimi çatdırmaq istəyirəm. Baxmayaraq ki, gözümdən öndən, ruhumun qolları arasındadır, amma sənə bunu hiss etdiyini, mənim kimi içdən yaşadığını nə görürəm, nə də sən göstərirsən.

Bax, ona görə də hər ötən anın, hər keçib gedən günün sərt təpkilərinə, ağır zərbələrinə ürəyimlə qarşılaşıb ürəyimdə də çəkirəm. Elə bil ki, bütün həyat rəngini, çalarlarını itirib, elə havanın özü də boz bulanıqdı mənim üçün. Bilirsən, niyə?

Ona görə ki, sən bulud arxasından çəkilən günəş kimi gizlənirsən gözlerimdən. Amma bilmirsən ki, o buludun çəkilmə məqamı da var. Və hətta onu da düşünürsən ki, buludlar yağa bilir, yağandan sonra isə göy üzü dupduru olur, günəş görünür.

Bilirsən niyə bunu xatırladıram. Demək istəyirəm ki, durulan göy üzündə yenə görəcəm səni. Onda necə gizlənəcəksən və yaxud ümumiyyətlə niyə gizlənirsən? Mən dünyanı, daha doğrusu öz dünyamın günəşini özümə dəşiyirəm - ürəyimdə, gözlerimdə. Və sən hara çəkilməyindən asılı olmayaraq mən bütün havalarda günəşi görürəm və bilirəm ki, günəşin "gizlənməsi" mümkün deyil. Deməli, havalar durulacaq, hətta bunun üçün ağlamaq lazımdı olsa da - yəni buludlar sıxılıb boşalsa da:

*Hava boz-bulanlıq, həm də yağışlı
Elə bil üstümə bir kabus çöküb...
Ətrafdan duyduğum qəmli baxışlı -
Payız ağacların yarpağın töküüb.*

*Tıncıxır ürəyim, çatmır nəfəsim
Gözüm dirəndiyi yerdən çəkilir...
Donubdu içimdə yaşam həvəsim -
Boşluğa boşuna heç nə əkilir!*

*Qollar düyün düşüb, fikir də pərvən
Ağılımdan yaxşı - pis heç bir şey keçmir...
Elə bil qırılıb sonuncu kərəm -
Yorulmuş biçinci vərini seçmir ...*

*...Hava boz -bulanlıq... əhvalım üzgün
Görmədən keçməyin bəlkə xoş olar.
Mənə "Dəli" deyən, zənnimcə, düzgün -
Olar ki, ürəyim yağsa boşalar!*

Bəli, mən yenə səndən danışdım, səni yerlə, göylə, təbiətlə bərabər öz içimdə, öz dünyamda gördüm və görürəm. Bu o deməkdir ki, gördüyüm görüntü deyil, gerçəkdir. Sənəni ürəyində olmaq gerçəklidir. Bəs sən necə? Məni görə bilirsənmi?..